

Есперантска Младежъ

Органъ на Ученическия Есперантски Сюзъ

МАРТЪ

ВАРНА,
Печатница „Войниковъ“
1926.

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. * * * → редакцията.
  2. Есперанто и живота — Г. Бурханларски.
  3. Lasta rozo -- Rosino Bauer.
  4. Muziko — Dialogo — преводъ на Есперанто.
  5. Волята да се върва → преводъ отъ Есперанто.
  6. За жената → Мишель.
  7. Нашата Великденска конференция — А. К-невъ
  8. Едно обяснение — Ц. К-тъ на У. Е. Л.
-
-

Ученици-есперантисти, на 4 и 5 май въ Търново е I-та наша конференция. Нека масово се стечемъ на тоя пръвъ нашъ общъ празникъ! Нека жертваме време и средства за по-блѣскавото му изнасяне! Нека изпълнимъ нашия дългъ!

На настоятели се прави 20% отстъпка.

Всичко да се изпраща на адресъ:

А. Коюмджиевъ, „Войнишка“ 12 — Варна.

Esperantista Gejunularo

Органъ на Ученическия Есперантски Съюзъ

Пролѣтътa дойде. Зародила се всредъ бесни вихрушки и зимни студове ето че настъпи момента, когато тя, почувствувала се достатъчно силна появи се изъ недрата на мразовита зима и стпочна страшна борба на животъ или смъртъ съ нея. И въ тая борба взема надмощие ту едната, ту другата сила. Но знаемъ ние, знаятъ и всички това, че рано или късно последната победа ще бжде на страната на пролѣтътa. А нали именно това съзнание, съзнанието че ще настъпи, непременно ще настъпи ново пробуждане на човешкитѣ души а съ това и новъ животъ, по-радостенъ и по-щастливъ осмисля днешния ви пълненъ съ химерично щастие и реална, убийствена неволя животъ.

Ще дойде, ще дойде това пробуждане. Ще дойде, ще се роди изъ тайнственитѣ глѣбини на тоя ужасенъ и кошмаренъ животъ, защото тамъ, кждето има тъмнина и скърби се заражда безуменъ блѣнъ по светлина и свобода, по щастие и радостъ.

Дълго време тежка, непроницаема мъгла бѣше разпростряла мрачния свой вуалъ надъ нашата нещастна земя. Дълго време ние ожидахме топълъ слънчевъ лжчъ, братска милувка и човешко разбирателство. Дълго време ние таихме въ душитѣ си свиденъ купнежъ, купнежа по красиви, светли хоризонти. Дълго време . . .

Но ето че ще настъпи, скоро ще настъпи деня, когато огнената петолѣчна звезда ще разцепи мъглата, ще разпрѣсне кошмара и ще влее повече надежда въ измѣчени и болни гърди. И за да дойде тоя день по-скоро нека вървимъ, приятели—носители на малки зелени звезди, тамъ въ мрака на живота, де плющи победния стягъ на скръбъта и страданията. Да вървимъ и да разгоримъ съ нашитѣ мисль и дѣла въ могъщи пламъци тия звезди за да горимъ, за да светимъ, непрестанно да светимъ и да разпрѣсваме тмната. Нека си подадемъ рѣце и рамо до рамо да настъпимъ и заедно съ пролѣтътa да коваемъ, да градимъ новия животъ на братството и обичъта между народитѣ. И тогава, за да затвърдимъ нашето искрено решение нека извикаме като Альоша Карамазовъ: *«И вечно тѣй, презъ цѣлия си животъ рамо до рамо!»*

Г. К. Бурханларски.

Есперанто и живота.

„Да живѣе есперанто, но преди всичко да живѣе цѣлѣта и вътрешната идея — Есперантизма. Да живѣе братството между народитѣ! Да живѣе всичко, което руши стениѣ между племената!“

Zamenhof.

Стара и неупорима истина е, че всѣка проява на индивидуа, или, изцѣло взето, на обществото, прѣмо или косвено цели живота т. е. личнитѣ и обществени стремежи на човека сж насочени изключително къмъ живота; вънъ отъ него всѣка проява е безмислица, но не и нѣщо разумно. Човекъ се ражда, живѣе и презъ всичкото време на своя животъ се бори за по-добъръ и смисленъ животъ — съ една дума, да бжде колкото се може по-щастливъ.

Твърденията на библиейскитѣ теоритици, че живота е вечно, и само страдание, е споредъ мене неоснователно, защото факта, какво хората намѣрили или надеждно търсящи смисълъ въ живота, и нежеланието на смъртта, говори въ полза на противното, именно, че действително въ живота има ценности, има радости... И тука може би ще възникнатъ въпроси: „Нима всѣкидневнитѣ зрелища: убийства, мизерия, развратъ, падения — говорятъ за човещина? Та нима е радостно да бждешъ зритель на братоубийствена война? Та нима е ценностъ, щастие въ живота, да бждешъ животоубиецъ? — О, това е безсмисленъ, горчивъ животъ, животъ — страдание вечно!“

Действително, ако проникнемъ въ картината на живота, ако пожелаемъ да вникнемъ и добре се взремъ въ нея, ще видимъ ужасния безредъ, ще видимъ горчивитѣ противоречия въ него — живота, отчаяния животъ на днешния човекъ; ще видимъ днесъ човека — животно, дребнаво, празно. И ето това е безумицата, безсмислието, ужаса въ живота. Но това още съвсемъ не значи ние, хората, да махнемъ съ ржце и отречемъ „живота“, оня истински животъ човешки, защото, нека се помжчимъ да дадемъ правилень, верень отговоръ на горнитѣ въпроси и ние ще видимъ какъ всичко това зависи отъ насъ хората, че всичкитѣ нерадости, страдания зависятъ отъ насъ, създадени сж отъ насъ. И тогава? Тогава, братя и сестри мои? Тогава, човечи? Къде сме ние, и наистина искрено ли желяемъ живота ни да бжде смисленъ, радостенъ, щастливъ? Ако „да“, какво трѣба да правимъ ние? Та нима не знаемъ що да правимъ? Та нима, ако ние самитѣ не можемъ да родимъ нѣкаква идея, не можемъ да се вслушаме въ словата, въ проповѣдитѣ на

мнозина наши братя и сестри човечи, подели борба противъ всичко що прави безсмисленъ, пустъ, нещастенъ живота ни? Ако ние искрено желаемъ това, трѣбва ли още да стоимъ съ скръстени рѣце, а не подемемъ война на всичко онова що руши човешкия ни домъ, въ който криемъ всичко наше желано? Трѣбва ли да бждемъ хладнокръвни зрители предъ непрестанно смучещия змей — алкоолизма, никотинизма, разврата? Трѣбва ли още да бждемъ роби на шовинизмъ и до крайностъ криво схващанъ патриотизмъ? И колко още и колко още? . . .

Да, братя мой и сестри, война, трезва, упорита война на онова що ни руши и що сме, съзнателно или не съзнателно създали!

Думата ми бѣ за Есперанто въ живота; какво нашия езикъ Есперанто, създаденъ поради желанието на живота, поради нуждитѣ отъ такъвъ, може да даде на живота, за да стане той по-смисленъ, по-радостенъ, по-щастливъ. Върху това е писано много, но има още много да се пише. Не може да се отрече, че езика самъ по себе си, езика Есперанто само като такъвъ, не може да реформира живота, не може ни една тухла здрава да даде въ подпора, въ взаимождане на слабата керпичена сграда на днешния животъ. Да, неуспоримо е това, но, ако пожелаемъ да се запитаемъ кой и защо създаде езика Есперанто? Ако бждемъ искренни и признаемъ причинитѣ за създаването на Есперанто? Ако ние щеме да повѣрваме, че Заменхофъ сътвори Есперанто затова, че искаше „да се разбирагъ хората помежду си, за да се разбератъ“?

И ето това е — не самия езикъ Есперанто, вижданъ въ известни рамки, а онова що може да разчупи тия рамки, що не може да търпи такива; онова що подтикна Заменхофа къмъ идеята за общъ международенъ езикъ; онова що той самия нарече *interna ideo*—идея вътрешна, скрита, идея що е въ душата, що е самата душа на езика. Тая идея е именно есперантизма. А какво ни учи тя, какво тя изисква отъ насъ, наредилитѣ се подъ нейния стягъ — това се вече каза, а и лесно се разбира.

— Да бждемъ светлина подъ небето!

И ние, младитѣ, възторжени, ентузиазирани есперантисти трѣбва да се възпитаваме въ духа на нашата *interna ideo*. Ние трѣбва да я пригърнемъ, да заживѣемъ съ нея, за да чувствуваме живота на нашия езикъ Есперанто, призованъ отъ света да му служи.

И хулени, и презрени отъ мнозина наши братя и сестри, ще бждемъ ние, но аптайен, наредени подъ зеленія стягъ на великитѣ човешки надежди, за

Да бжде светлина на земята!

Сливенъ.

„Ni inter la homoj la barojn detruu!
Por amo kaj Vero ekregi sur tero“...

Rosino Bauer.

Lasta rozo

Lasta rozo sole floras
 Forlasita en gharden!
 Mia kor' konstante ploras
 Premigadas ghin chagren!

Pri printempo songhis floro,
 Kaj vekighis en autun'
 Roz' belega, mia koro
 Havas saman sorton nun.

Ne vekkisis vin la suno
 Bedaŭrinda lasta roz' —
 Nur ventego de ŝajntuno
 Vin enlulis al ripoz'

Falos flor' kaj folieto,
 Baldaŭ vin forprenos mort'
 Teren falos rozkapeto
 Jen, beleco, via sort'!

Mia kor' konstante ploras,
 Premigadas ghin chagren'
 Lasta rozo sole floras
 Forlasita en gharden'.

En okulo brilas ploro,
 La sopir' tremigas min,
 Ho printemp' de mia koro,
 Kiam mi ekvidos vin?

Peter Altemberg.

Muziko.

La knabino ekzercadis je piano. Shi estis dekdujara kaj havis mirindajn, mildajn okulojn.

Li marshis silente en la chambro antaŭen kaj reen, antaŭen kaj reen. Li haltis, enaŭskultighis kaj restis treege kortushita. Tio estis kelke da charmaj taktoj, kiuj konstante repetighadis.

Kaj la junaj knabinoj transdonadis chion, kion ili enhavis.

Shajnas infano kiu subite farighas maturulo!

— Kion vi ludas!? — diris la frajlo.

— Kial vi demandas!? Tio chi estas mia Alberta etudo Bertini № 18; kiam mi ludas ghin, mi chiam pensas por vi...

— Kial...?

— Mi ne scias, sed estas tiel.

Kvazaŭ infano kiu farighas subite virino!

Li ekmarshis ree silente antaŭen kaj reen. La eta knabino ekzercadis plue Bertini № 19, Bertini № 20, Bertini № 21, 22, 23... sed la animo ne nudighis plu.

Dialogo.

Shi kaj li sidas sur benko en tilioza aleo.

Shi: chu vi ekdezirus kisi min?!

Li: Jes frajlinó...

Shi: Laŭ la mano...?!

Li: Ne frajlinó.

Shi: Laŭ la busho...?!

Li: Ne frajlinó.

Shi: O, vi estas maldeca...

Li: Mi pensis laŭ la rando de via vesto!

Shi palighas...

Tradukis Mimoso.

Волята да се вѣрва.

Оригиналът отъ Liang—chu—vaj.

На практическия философъ какъвто е William James изпитаната реалностъ на злото и страданието въ свѣта го кара да отхвърля всѣкакъвъ пантеизъмъ. Никаква речъ за красотата на природата не е успѣвала да го накара да забрави за нейната жестокостъ у животнитѣ. Никаква клада за абсолютно Добро не го е отвлечала отъ всѣкидневната крещяща човешка боль.

Улични драми, самоубийство на гладенъ работникъ, дивацинитѣ на войнитѣ, всеворода неправди и социални мизерии, това сж все факти брѣмчащи и шибачи връзъ вратата на тия красноречиви кабинетни метафизичи, които намиратъ всичко красиво и добро върху своитѣ комфортни кресла. И тия олимпийски кресла живо катурна William Ja-

mes съ своя прагматизъм, който съвсемъ просто прилага експерименталния методъ къмъ най-висшитѣ идейни системи. Нека отсждаме за всѣка философия споредъ нейното влияние върху живота.

Резултатитѣ могатъ да бждатъ различни у различнитѣ хора. Тогава той би оправдалъ различнитѣ системи. Защо пъкъ не? Нека фактическото въ живота ни подбуди къмъ толерантностъ. Нужно е, щото философията или религията да задоволи сърдцето и ума на човека и го направи полезенъ като братъ на останалитѣ. Ето критерия.

Кой има правото да забранява на хората да мислятъ и вѣрватъ? Смешни се виждатъ на William James тия философии, които постановяватъ, че понеже тѣ сж се примирили съ търсене на истината, всѣки трѣбва сжщо да се спре и се задоволи съ материалното наслаждение и използване на днешния животъ. Защото не за всички той е тъй сладъкъ. За много той би станалъ непоносимъ баластъ, ако тѣ не биха му дали по-висше значение.

Въ своята интимна изповѣдь намѣрена отъ D. Privat измежду ржкописитѣ съ карандашъ въ Varsovio, Zamenhof разказва за епохата на своята невѣра, когато е билъ 16 годишенъ.

„Това бѣ най-мжчителното време отъ живота ми. Целия животъ изгуби въ очитѣ ми всѣка смисълъ и ценностъ съ презрение наблюдавахъ себе си и другитѣ, съзирайки въ менъ и въ тѣхъ само безсмислено парче месо, което е било създадено, кой знай защо, и поради що, което преживява въ вечността дори по-малко отъ най-късата секунда, което наскоро ще погине за винаги, и презъ всички следващи безконечни милиони и милиарди години не ще се повече появи. Защо живея, защо работя, защо обичамъ? Защото, знайно е, тъй безсмислено, тъй безцелно, тъй смѣшно е...“

Обаче тоя младежъ бѣ заработилъ вече за велика човеколюбива идея. Но това дори не бѣ достатъчно. Куража той намѣри въ следващитѣ години само благодарение на нова собствена вѣра: „помислихъ, че може би смъртъта не е загинване...; че сжществуватъ нѣкой закони въ природата...; че нѣщо ме пази за по-висша цѣль“.

И него спаси тая „воля да вѣрва“, оправдана отъ William James, не само като спомагателно средство за индивида, но като ефикасна услуга на всесвета. За мислителя отъ Съедин. Щати Богъ не е хладна творба обесена съ догми на висотата на небето, той е жива сила, боряща се съ насъ за усъвършенствуване на човечеството и нуждающа се отъ нашата помощ, както ние се нуждаемъ отъ нейната

Ние сме свободни да вѣрваме или невѣрваме, но глупаво би било да ни принуждаватъ къмъ безсмислено чакане докато самия интелектъ реши въпроса, съгласно из-

следването на макрокосмоса чрезъ ограниченитѣ ни чувства... но прочие до кога ли? Въ *житейския етапъ* се откриватъ индикаторитѣ. Психологичнитѣ наблюдения доведоха до констатиране на всеворода феномени на религиозно влияние. Голѣмитѣ мистици сигурно сж изпитвали необикновени внезапни укрепления, които могатъ и трѣбва да бждатъ екзаменирани . по наученъ методъ. Това направи William James въ своята „Религиозна практика“. Пълненъ съ поучения е тоя човешки сборникъ отъ документи. Въ днешната епоха тоже премного се засилватъ изследваніята на психичнитѣ феномени. Много хора крепи въ живота вѣрата въ себеследването на живота, като усъвършенствуване отъ степенъ въ степенъ. Въ науката не сжществува законъ, който има правото да осжди тоя предпологъ. Защо да се забранява или осжда тоя ако подпомага човѣка? Нека бждемъ прагматисти и сждимъ по моралнитѣ резултати.

Преводъ отъ Есперанто.

СВОБОДНА ТРИБУНА

ЗА ЖЕНАТА.

Когато следъ кошмарно и безумно изживени дни, които сж изцапали и окаляли и нашитѣ лица, и нашитѣ души, въ които едва ли можемъ позна себе си, дни които сж ни обезобразили като сжщества жигосани съ печата на разума, наново настѣпи затишието и отрезвлението, предъ насъ се възправя Яворовския въпросъ:

— Ти взе, но заплати ли?

Ти взе, ти смука отъ всичко къмъ което фурийно се впусна и пригърна, но даде ли онова което живота искаше отъ тебъ? И струва ми се най-вече днесъ още по-настоячиво трѣбва да се постави въпроса: Ти взе, но заплати ли? Когато както следъ оргийно преживяна ноцъ настѣпва светла утринна, въ съзнанието на човека настѣпва яснотата, и човекъ начне да подлага на критика и греоценка преживяно и настояще, онова което е и което трѣбва да бжде, когато съзнае онова гибелно направление, което е взелъ въ живота, той търси разкаянието, той търси избавлението по нжта на новосъздаването. Новосъздаване — чрезъ рушение на

миналото и настоящето. Защото: духът на разрушението е същевременно духъ съзидающъ.

Предъ насъ по отношение жената е застаналъ въпросътъ: Ти взе, но заплати ли? Аз, ти, мъжътъ, жената — всички. Ние всички сме вземали отъ жената, ограбвали сме я, но що сме ѝ дали. Намѣсто прогресивното развитие, непрестанно сме създавали у нея обезличената човешка личностъ, плоската жена, куклата. И днесъ когато въздигаме налѣво и надѣсно плакарди съ грѣмогласни и обнадеждаващи слова: еманципация, трѣбва да се запитаме: 1) Какво сме взели отъ жената, какво би трѣбвало да вземемъ. 2) Какво сме разрушили у жената и какво би трѣбвало да разрушимъ. 3) Какво сме създали у нея, какво трѣбва да създадемъ. 4) Какви сж възможноститѣ у самата жена за обновление и спасение. 5) Тия у мъжа за жената. 6) Дали методитѣ, пѣтищата по които ще се върви за издигане едина или другия индивидъ сж и могатъ да бждатъ еднакви. 7) Дали мъжътъ и жената сж два далечни, протовоположни полюса, два свята — общото у тѣхъ. 8) Кои сж вѣшнитѣ условия които указватъ или ще укажатъ своето благотворно или неблагоприятно влияние и др. и др. Ето частъ отъ въпроситѣ, които трѣбва да сложимъ предъ себе си когато почваме да разглеждаме единъ тѣй много шибанъ и тѣй-много належащъ, крещящъ въпросъ. Жената — алфата на творението — майката, жената съпруга, жената развратница, жената сестра и девойка, жената кокетка, жената — отлъчена отъ живота монахиня, жената работничка — жената нека разкрие предъ насъ своитѣ настоящи интимни страници. И само когато ги прочетемъ, когато ги упознаемъ добре да тръгнемъ да рушимъ и да създаваме.

Да изследваме жената въ всичкитѣ ѝ проявления въ живота, да я наблюдаваме повсемѣстно, всекиминутно, при различни обстоятелства, въ различнитѣ ѝ устойчиви или неустойчиви позиции, които взема въ известни обстановки. Тамъ тя ще ни се открие непринудено като елементъ развитъ до известна степенъ, въ която по много условия е кристализиралъ или полукристализиралъ, елементъ, който тепърва вече ще трябва да сложимъ върху нашата наковалия и размахвайки съзидателния нашъ млатъ, да съворимъ новата жена. Не! мамя се. Не ние, а самата тя ще извае себе си.

Ние ще бъдем само лостове, които малко или много ще създадем условията всредъ които тя ще почне своето себесъзидане. Защото нѣма ли тия условия едно преобразуване може да бжде химера, но не и нѣкаква реализуемост. А каква е съвремената жена и каква искаме да бжде? Въ други вариантъ азъ пакъ казвамъ: физиономията на личността е резултатъ на условията. Жената въ днешното си положение е отражение само на едно: полтъ. Дори въ най-наивната си жестикуляция всредъ общество съзирате у нея желанието, па ако щете малко крайно казано, инстинктивното желание да наруши покой на половия магнетизъмъ у своя противотилъ. Азъ не говоря за жената въ селата, не говоря за оная, която въ черенъ трудъ е убила у себе си и пола и човека дори, говоря за гражданката, за „интелигентната“ жена, за тая която става кумира на необразованата, па въ последно време на селенката. Защото града носи въ селото културата и заедно съ нея падението, защото Запада и Америка носятъ въ Ориента, у насъ, културното преуспяване и заедно съ него префинената деградация на личността и обществото. Моята предпоставка бе: обновлението у жената трѣбва да се почне отъ интелигентната жена (именно отъ жената, а не отъ мъжа) която най-лесно ще съумее да се справи въ първо време съ традициитѣ, и отъ нея това обновление да се разлее къмъ периферията. Нужно е щото тая жена да съзнае предназначението си, като форма на космоса, въ живота, че нейната роль е много по-велика отъ тая която днесъ играе, че предъ нея стои живота, който иска отъ нея не болезнена нежностъ и лентяйство, а творецъ наравно съ мъжтъ. А тя може да бжде такава. У нея има всички зложби развити у мъжа. У нея обаче голѣма частъ, условията ги затпяватъ. На първо мѣсто предразсждацитѣ, моралтъ споредъ който въ едното си лице можешъ да бждешъ най-фанатизираниятъ проповедникъ на истината, на благочестъта, на неосквернеността, а въ другото да сквернишъ и мамнишъ най-подло. Жената трѣбва да налучка правия пътъ и да захвърли тоя моралъ, да захвърли общественото мнение, уверена въ правотата на своята спасителна кауза. Въпроса е какъ ще се намери правилния пътъ и къде е гаранцията за него. Едно посъсредоточено вдълбочаване въ живота на природата въ всички

тѣ ѝ форми би ни улеснило много. Каква е женската у животнитѣ. Дали единъ паразитъ въ рода, който нѣма своитѣ приноси? Жената — гражданката и интеллигентната жена трѣбва да почне съ онова което върши нашата селенка и работничката. Физическия и умствения трудъ трѣбва да бждатъ еднакво обожавани отъ нея. Защото интеллигентността (респ. образованието) има за целъ да улесни всеки нашъ житейски замахъ, а не да остане написанъ текстъ възъ хартия. Значи нека се повръщаме „назадъ къмъ природата“ отъ „интелигентната“ жена и напредъ къмъ школската скамейка отъ непросветената, духовнобедната жена. Но какъ ще дойде тая просвета е въпросътъ. Кой ще я донесе? — Ние и условията.

Но когато мъжътъ застане на обвинителното кресло и безрезервно обвинява единствено жената за нейното окаено положение ние трѣбва да се запитаме. Е ли само жената виновата. Е ли самата проститутка виновна за своята гибелъ, е ли сама виновна кокетката жена прилѣстителката? Тукъ жената може да обвинява повече мъжътъ. Защото мъжътъ е оня, който е катурналь чистоплътното женско тѣло въ калъта, мъжътъ е оня който съ своитѣ нагли очи поглъща разголената женска плътъ, мъжътъ е оня, който дава всичко за нѣколко минутно поворно купено щастие. А мъжътъ е пакъ играчка на съвремения моралъ. Колкото повече единъ плодъ се крие, толкова повече той се желае, толкова повече той е примамливъ — но това е другъ въпросъ. Интимната мисль е: мъжътъ носи въ по голѣма степенъ виновността за падението на жената. Феминизма, говорн уместно Григорий Петровъ трѣбва да се сматра като вариантъ на хуманизма. Намерили човека у себе си ние трѣбва да търсимъ и да се стараеме винаги да намираме човека у жената. Не трѣбва да я третираме като кукла създадена за удовлетворяване на нашитѣ желаня. Нека виждаме у нея само жената другаръ въ житейската ни борба отърсенъ отъ мъжкото опекунство и робство. Все пакъ едва ли бихме могли да допуснемъ идентичността между мъжътъ и жената. Всѣки носи освенъ общото човешко у себе си, още нещо специфично, което ги разделя единъ отъ другъ и което въ сжщото време по повеленията на природата ги навсегда сближава.

Ние младежитѣ сме, които трѣбва да проумеемъ своята роль въ живота и да отдадемъ нуждната почить наравно на мъжътъ и на жената. Нашитѣ бащи си отиватъ съ старото дълбоко впуснало корени у тѣхъ. Отъ тѣхъ не можемъ да искаме реформации. Ние сами трѣбва да ги създадемъ.

Мишель.

Нашата великденска конференция.

Karegaj gesamideanoj,

У. Е. Л. е въ първата година на своето развитие. И нужно е тая година да измине въ интензивна, градивна работа; работа, която ще завещае на бъдещето добро наследство; работа, която ще постави съюза на здрави, гранитни основи, които никоя сила да не е въ състояние да разбие. Но така ли е въ действителностъ? Ето съюзната година наближава своя край, а ние, какво сме направили? Най-важното, което непременно трѣбваше да направимъ, взаимното опознаване на клоновете посредствомъ междуклоновата кореспонденция. — не е станало. Нима не ни стряска тоя фактъ? Нима той не показва слаба заинтересованостъ къмъ дѣлото, на което служимъ и на което трѣбва да се отдадемъ съ всичкия жаръ на буйната младостъ? Та нима трѣбва да чакаме непременно конгреса, за да се опознаемъ?

Въ нашитѣ организации, може би, лоша наследственостъ отъ минали години на недесенъ, анемиченъ животъ, съществува все още апатия къмъ интензивна и дейна работа. Работа въ организацията за възпитание на своитѣ членове и усъвършенствуване разговора на есперанто; работа вънъ всредъ обществото за пропагандиране нашитѣ идеали, и междуклонова кореспонденция, която ще ни запознае съ много наши съидейници, наши братя, наши *gesambatalantoj*, чийто сърца тупатъ, и се импулсиратъ отъ една и съща могща сила и идеи.

Ето я тя нашата действително разумна дейностъ. И, може би, тя не е по нашитѣ сили, но ние, които и да сме, все пакъ трѣбва да отдадемъ своята дань на скъпото наше дело, трѣбва да положимъ та макаръ и да било само единъ единственъ камъкъ за изграждането на величествения храмъ

на всечовешкото разбирателство въ нмето на мира, братството и справедливостта! Ние не можемъ много нещо да направимъ, но ние можемъ да сеемъ, непрестанно да хвърляме въ богатата човешка душа семето на обичята къмъ къмъ другитъ, семето на истинско разбирателство, и бъдете уверени, че отъ това семе нъма да се роди гнилъ плодъ, че нъма да пожнемъ бури, и кървави изстъпления, но пакъ обичъ, пакъ разбирателство. Добрата ябълка ще роди пакъ хубави плодове-ябълки, но не сливи или други плодове. И затова трѣбва да бждемъ неуморни сеячи, да сеемъ, да сеемъ въ brazditъ!“

Но за да бждемъ ние винаги на своя постъ, като мирни труженици за повече справедливостъ въ човешкитъ отношения и винаги съ ентузиазъмъ и жаръ да работимъ, да пропагандираме, да се самоконтролираме та даже само съ нашия примеръ да хвърлимъ светлина по пътя на мнозина, за насъ е нужно по-често да се събираме отъ различни краища, да разменимъ мисли, да научимъ, че на друго мѣсто има хора, които и при по-лоши условия работятъ повече отъ насъ, че нашата жътва отъ година на година става все по-добра, все по-буйна, и че най-после ние не сме усамотени, а мощна група хора, която всредъ тъмната бездна на многоезичието е подпалила вече своя огроменъ, буенъ факелъ, предъ който мрачния вавилонски кошмаръ лека по-лека отстъпва и бѣга назадъ.

Ето заради това и заради много други причини ни се налага да направимъ презъ Великъ-денъ една сбирка на всички Уч. Есп. Два въ България. И нашата първа конференция ще има и друга сжщо непосредствена и важна задача. Тя ще помогне много и ще съкрати работата на конгреса. На нея ние ще разгледаме обстойно всички належащи въпроси, които ще чакатъ своето крайно разрешение на конгреса на У. Е. Л. А въпроси има много. Въпроси, отъ разрешението на които зависи бъдещето на нашия съюзъ. И ние трѣбва да се подготвимъ, трѣбва да обмислимъ въ детайли всичко, за да можемъ на конгреса да изградимъ трезво едно светло бъдаще на нашата организация. И тамъ именно на конференцията ще можемъ да погледнемъ открито и ясно на много болки, на много недостатъци въ нашия организационенъ животъ. Но ние не трѣбва да се плашимъ.

ние не трѣбва да забравяме, че всѣка организация въ процеса на своето оформяване и заздравяване прави грешки, има своитѣ болки, които времето и нуждитѣ ѝ навясятъ. Ние само трѣбва тамъ именно където ще се преплетатъ различнитѣ схващания за средствата, съ които ще станемъ добри лѣкари за болкитѣ на нашата плътъ, да схванемъ правилното становище, и отъ друга страна всѣки отъ насъ да допринесе нещо за разумното и бжрзо разрешение на въпроситѣ поставени въ дневния редъ на конференцията.

Да се говори повече за нуждата и ползата отъ една такава конференция смѣтаме за излишно.

Остава вие скѣпи съидейници, да се постарайте да ни помогнете, та съ общи усилия да я изнесемъ по-добре и по-ползотворно. За първи пѣтъ ние ученицитѣ — есперантисти ще се събираме. За първи пѣтъ ние всички ще се чувствуваме близко единъ до други. И затова нужно е да посетимъ тая конференция по-много и съ по-голямъ интересъ отколкото всички други. Нужно е да се стечемъ масово отъ всички краища на България въ Търново, за да можемъ така вкупомъ, заобиколени отъ развалинитѣ на стари и пищни болярски дворци, да разберемъ, че трѣбва да ковемъ не бждаще съ гнили основи, които скоро ще рухнатъ, както сж и рухнали тия дворци, отъ житейскитѣ бури. Нека отидемъ тамъ и да покажемъ, че всредъ това тежко и кошмарно „днесъ“, когато всички и навсѣкжде сж само паразити и рушители на добри ценности, ние младитѣ зеленозвезди ричари *можемъ и ковемъ* добъръ, радостенъ животъ за всички. Да докажемъ, че ние свободно и самостоятелно вървейки изъ нашия пѣтъ носимъ въ сърцата си съ дълбоко проникновенне живата *interna ideo*, която вървайте, ще спомогне много за бързото и правилно разрешение на въпроситѣ, отъ които зависи бждащето на нашия съюзъ. А нали ние милеемъ, гѣй много милеемъ това бждаще? Тогава всички, чувате ли, всички на конференцията, та всички заедно *да изградимъ светлото бждаще на У. Е. Л.*

Прочие, скѣпи съидейници, до виждане въ Търново*).

А. К-невъ.

*) Конференцията ще се състои на 4 и 5 май т. г. въ Търново. Запитвания се отправятъ до Георги Долапчиевъ, 18 линия, 41—Варна.

Чрезъ в. „Есперанто“
до Българското Еспер. Д-во
Копие
„Есперантска Младеж“

Едно обяснение^{*)}

За втори път се повдига предъ българското есперантство въпроса около органа на Ученическата Есперантска Лига — „Есперантска Младеж“.

На некрасивитъ закачки на Z. Z. въ брой 6 на в. „Есперанто“ решихме да спремъ приготвения отговоръ отъ страна на Редакционния комитетъ, като мислѣхме, че времето ще докаже неправотата на изложенитъ твърдения, а и още да не внесаме наново смутъ между две сродни организации. Но все пакъ живота и изминалата се действителност отъ XII-я насамъ доказа, че Б. Е. Д. не желае, като че ли, да признае всегласно осветения отъ XII конгресъ *raison d'être* на Ученич. Еспер. Лига. И смѣшно и жалко става човеку като чете изложението на Б. Е. Д. въ окръжно, печатано въ бр. 11 на в. „Есперанто“. Или Б. Е. Д. действително не разбира разрушителното гибелно въздействие на нѣкои организационни въпроси, които настойчиво поддържа, или което е по за проумѣване, се прави, че не разбира това.

Намъ се налага най-после обяснението, и ние го даваме не на Б. Е. Д., а на целокупното българско есперантство.

Б. Е. Д. обявява атака на У. Е. Л. изхождайки отъ факти неprovѣрени, или донесения, тоже не provѣрени. Дори отива се и още по-далече. Но ние питаме и чакаме публиченъ отговоръ: вѣрно ли е, че Ц. К. на У. Е. Л. съ писма № № 1, 2 и 3 още презъ Септември и Октомври е поискалъ отъ Б. Е. Д. да покани всички ученически еспер. д-ва да се присъединятъ къмъ У. Е. Л., а отъ друга страна да изпрати списъкъ на всички учен. еспер. д-ва, за да може и Ц. К. на У. Е. Л. да ги позове къмъ присъединяване и организирана дейностъ?

Б. Е. Д. не пожела да отговори на нито едно наше писмо. Едва въ бр. 2 на в. „Есперанто“ се хроникира живота на лигата и то — по дописка редактирана отъ насъ. И това бѣ всичко. При подобно положение ние не можехме да водимъ своя организационенъ животъ. Защото разбиратъ ли хората отъ Б. Е. Д. какво значи организация безъ органъ?

Тъй като редакцията на в. „Есперанто“ до сега не благоволи да помѣсти нашия отговоръ, за да излезе истината предъ българското есперантство, ние тукъ даваме мѣсто.

И Б. Е. Д. по „събрани сведения“ тръжни всегласно: конгреса на У. Е. Л. не е вземалъ решение по издаване списание. Жалко, че тия „събрани сведения“ нѣматъ нищо достовѣрно въ себе си; защото истината е: Конгреса на У. Е. Л. се е занимавалъ съ въпроса за продължение на органа на бившата Млад. Еспер. Лига, трансформиранъ вече въ органъ на Учен. Еспер. Лига подъ име „Младъ Есперантистъ“ или „Есперантска Младеж“. Ние молимъ Б. Е. Д. да „събере“ по тоя въпросъ достовѣрни сведения отъ председателя на V конгресъ на Мл. Есп. Лига — съидейника Цв. Цвѣтковъ, председателъ по настоящемъ на софийската секция отъ Б. Е. Д.

2) Въ резолюцията представена на 12 конгресъ недвусмислено се казва, че „Bulgara Esperantisto“ въ новия си видъ става общъ Есперанто—органъ на дветѣ организации, като бжде списванъ само на Есперанто. Тамъ ясно се подразбира, че Уч. Есп. Лига има свой организационенъ органъ, какъвто нуждитъ на една каква да е организация извикватъ на животь.

3) Б. Е. Д. упреква, че инициаторитѣ на списанието били студенти отъ Тѣрг. Академия или такива завършили вече. Ние питаме Б. Е. Д. и желаемъ гласно да отговори взелъ ли е конгреса решение студентскитѣ еспер. групи да бждатъ клонове на Уч. Есп. Лига? Нека по-внимателно да се разгърнатъ конгреснитѣ протоколи и тогава се пишатъ окржжни!

4) Неискренно е признанието на Ц. К. на Б. Е. Д., че всички писани статии отъ „Есперантска Младеж“ биха били свободно напечатани въ кое да е друго списание.

5) Въ точка 3 на окржжното на Б. Е. Д. е казано: резолюцията на конгреса вменява въ дългъ на Ц. К. не само да не удобрява, но и препяствува на частни издания, особено вестници, учебници и речници. Тукъ се засягатъ частни издания, каквито бѣха: „Зелена звезда“, „Нотесо“, еднократния брой отъ Русе — „Заменхофъ“, тоя отъ Варна — „Есперанто“, но по никой начинъ не „Libero“ „Нова Звезда“ „Есперантска Младеж“, защото тѣ сж органи вече не на отдѣлни лица, а на цѣли организации. Мислимъ, че нашитѣ съмишленици отъ Б. Е. Д. най-после ще разбератъ вредното влияние на тоя централизъмъ, а отъ друга страна на онова опекунство, което подържатъ.

6) Неоснователно е твърдението, че Ц. К. на У. Е. Л. е решилъ издаването на „Есперантска Младеж“, безъ да запита своитѣ секции — клонове, дали сж за или противъ издаването. Тия секции, които бѣха представени на конгреса знаятъ това, поради което не се е явила нужда отъ меморандумъ. Новитѣ клонове, които се присъединяватъ къмъ

Лигата въ процеса на отпочнатия вече организационенъ животъ приематъ напълно заваренитѣ положения.

7) Трѣбва да споменемъ още какво въ окръжното на Б. Е. Д. пише, че „Есперантска Младежъ“ не може да развие никаква агитация средъ неесперантската публика. А питаме ние Б. Е. Д. знае ли то кой получава „Есп. Младежъ“ къде и между кои и какви хора се тя най-вече пласира? Не! Не знае то че „Есперантска Младежъ“ въ $\frac{1}{2}$ отъ своя пласиментъ се прѣска средъ въздържателни и туристически дружества — неесперантисти!

8) Макаръ и много, много късно Ц. К. на Уч. Есп. Лига вижда вече своята молба изпълнена отъ страна на Б. Е. Д. Най-сетне Б. Е. Д. се реши (лесно обяснимо защо) да покани Уч. Есп. Д-ва да се присъединятъ къмъ Уч. Есп. Лига.

За това ние можемъ само да благодаримъ искрено.

Ние идваме до нашитѣ изводи и заключения. *Списанието „Есперантска Младежъ“ ще излиза до края на своята първа юдишинина до XIII еспер конгресъ и I редовенъ такъвъ на У. Е. Л.— конгресъ, който е властенъ да разреши въпроса дали списанието да спре или да продължава да излиза.* Издавайки „Еспер. Младежъ“ ни най-малко сме отказали разпространението на в. „Есперанто“ дори и тогава, когато съдържа статии противъ насъ, тоже и „Bulgara Esperantisto“. Обаче намъ срещу изпратенитѣ въ замена екземпляри отъ „Есперантска Младежъ“ не ни се изпрати нито брой отъ в. „Есперанто“, ни „Bulgara Esperantisto“. Всѣки случай ние не искаме да се спираме на подобни факти, а гърсимъ въ всички наши действия хармоничность и успоредна дейность съ Б. Е. Д.

Изнасяйки всички, ние молимъ, както Ц. К. на Б. Е. Д. тъй и общо българското есперантство трезво да обсъдятъ всичко и нека знаятъ, че тѣ съ своитѣ дѣла, може би не желателно, но все пакъ, пречатъ. Но ние скромнитѣ ратници преданнитѣ служители на есперантското дѣло, ние, българската учаща се младежъ есперантска, не се отчайваме отъ пречкитѣ, защото... „Сто кълна пропадатъ, хиляда пропадатъ...“ но... „ний сѣемъ и сѣемъ...“!

А на нашитѣ съмишленици — младитѣ самоотвержени борци—ние извикваме: *Obstine antaŭen! Nia estas la estonteco!*

За Ц. К. на У. Е. Л. въ България

Гвидантъ: З. К.

Секретарь: Г. Долапчиевъ

Tutmonda Esperanto Asocio-Junulara.

Всѣки младежъ-есперантистъ трѣбва да бѣде членъ на Всемирния Младежки Есперантски Сѣюзъ (Т. Е. А. Ј.), чиято цѣль е:

1) Да концентрира младежи-есперантисти отъ цѣлия свѣтъ не различавайки раса, нация, религія или езикъ.

2) Да разпространява Esperanto между всесвѣтската младежъ.

3) Да всѣ между нейнитѣ членове здраво чувство на солидарность и да развие у тѣхъ разбирателство и уважение къмъ всички народи.

Всѣки членъ ще получи:

1) Членска карта;

2) Месечния органъ на сѣюза „Esperantista Junularo“ — най-подходящо четиво за млади есперантисти, списвано на лекъ есперантски стилъ.

3) „Informilo por junaj esperantistoj“ 40 стр. Който запише 10 члена е делегатъ на сѣюза, и получава специална delegitkarton и същевременно подаръци отъ Centra Komitato — Leipzig.

Favora prezo por Bulgario

65 лв., изпратени въ препор. писмо или съ пощ. записъ на главния представителъ на сѣюза

ГЕОРГИ ХР. ДИМОВЪ Добричка 18 — Варна

Излѣзоха вече новитѣ sigelmarkoj на сѣюза 100 пар. 20 лв. доставятъ се отъ представителя.

Petante pliajn informojn aldonu 2 lv. pm. por respondo.

Стани членъ веднага!

1. Колю П. Тъмневъ, с. Буковоро — Севлиево, Желе да кореспондира на сериозни теми. Всѣкога отговаря.

2. Енчо Тъмневъ, с. Буковоро — Севлиево — 14 год. Желе да кореспондира съ деца.

3. П. Цоневъ, Войнишка 12 Варна, кореспондира на теми свободни учения и младежки движения. Всѣкога отговаря.

До _____

_____

_____

въ _____

_____

◎ ЦЕНА 3 ЛВ. ◎

Годишенъ абонаментъ 30 лв.

Урежда редакционенъ комитетъ.